

[Steffensen]

heder dels om placering af nye kirker og menighedscentre dér, hvor det er et nyt område, der drages ind, dels om beskyttelse af vore gamle smukke kirker, der også som kulturminde har uerstattelig værdi. Man må sørge for, at man sikrer, at industrivirksomheder af enhver art ikke ødelægges og beskæmmer miljøet omkring vore gamle kirker.

I redegørelsen taler man om egnscentre, kommuncentre og lokalcentre. Kristeligt folkeparti kan have betænkelighed ved, at man lægger så megen vægt på de største af de tre enheder og måske ikke tilstrækkelig vægt på den sidste.

Vi har også fået udleveret »De samfundsøkonomiske konsekvenser af øget vækst i de mindre bebyggelser« – et dokument fra december 1979 – og det fortæller, at det bliver dyrere at øge væksten i de mindre bebyggelser. Jeg vil hertil gerne sige, at det i nogen grad må betvivles, at marginalomkostningerne derved skulle blive højere. Man kan f. eks. nævne vejnettet. Den kollektive trafik må naturligvis udbygges, men det ønsker vi også at få gjort af energimæssige årsager, og derfor behøver man jo ikke forstærke de små veje i de mindre landsbyer med kantforstærkninger og sådan noget, som man gør på de store veje.

Man kan også nævne det problem, som mange har været inde på, nemlig energien. I det øjeblik udnyttelsesgraden på vore kraftværker hæves blot fra 35 pct. til 50–60 pct. – og det kunne nemt gøres, ved at man i langt højere grad anvendte overskudsvarmen – så vil elopvarmning netop være forsvarlig i et decentralt samfund, da udgifterne til anlæg til elopvarmning er langt mindre end andre energiformers etablering.

Kristeligt folkeparti er enig med ministeren i, at det vil være en meget god idé at kombinere forretninger i de mindre landsbyer med andre funktioner. Kristeligt folkeparti har selv peget på eksempler herpå som postindleveringssteder på landet.

De mange principielle ting har man været inde på, dem vil jeg ikke gentage, men jeg vil gerne til sidst spørge ministeren: mener ministeren, at der inden for lovens rammer gives landsbyerne og de lokale myndigheder frihed til at indrette sig, som de måtte ønske? Og for det andet: vil ministeren give tilsagn om, at man også fra centralt hold vil styrke den

udvikling, som befolkningen i de forskellige områder måtte ønske?

Flygaard (DR):

Det er muligt, at egnessamfund med en befolkning på 5.000 mennesker er en ideel størrelse, hvis man skulle begynde på bar bund. Det skal man ikke, så alene af den grund kan man roligt sige, at det er urealistisk, hvis man går ud fra sådanne teoretiske modeller.

Når man skal sikre landsbyer og ældre og mindre bysamfund, kan man ikke overlade afgørelsen udelukkende til de lokale myndigheder, for der kan også være berettigede mindretalsinteresser at varetage, som just ikke bliver varetaget af det lokale flertal. Derfor skal man ikke gøre denne debat til et spørgsmål om centralisering eller decentralisering, hvilket hr. Svend Erik Hovmand også ganske rigtigt pegede på i sidste uge, da vi nærmede os emnet for dagens forespørgsel.

Jeg føler ikke, at man i tilstrækkelig grad sikrer landsbyerne og de mindre bysamfund ved at udlægge hele beslutningsprocessen. Man kan nære frygt for, at agrarpolitiske og økonomiske overvejelser vedrørende særinteresser kommer til at veje for stærkt til. Man kan nære frygt for, at en silo bliver placeret tæt op ad en kirke, således at hensynet til kirken ikke bliver varetaget, således at der tages for lidt hensyn til miljøet.

Vi må tage udgangspunkt i forholdene, som de er, og prøve på at få det bedst mulige ud af det. Jeg tror ikke, at man ud fra et objektivt synspunkt kan finde ud af, hvad der er den optimale løsning. Jeg tror ikke, at en sådan gives, men man kan nok lære så meget af den udvikling, der har fundet sted i 1960'erne og i 1970'erne, at ikke alt stort er godt og alt småt er skidt. Man skal gøre sig klart, at man ikke kan skabe ens vilkår i store bysamfund og i små landsbysamfund, men man må give folk valgfrihed.

Det er godt, at man har fået stoppet nedlæggelsen af de små skoler. Alt for mange forsvandt i de glade 1960'ere og 1970'erne. I 1974 fik vi en lovændring, der i lidt større omfang gav mulighed for at bevare de små skoler. Det var retsforbundet, som foranledigede det. Forslaget blev taget op af Hartlingregeringen, men den fulgte ikke andre intentioner i forslaget, hvad venstre derimod synes villig til i dag efter deres debatoplæg.